

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Naša ministerstva od l. 1860 dalje.

S proglašenjem znanega diploma od 20. okt. 1860 začela se je v Avstriji konstitucijska doba. V teh 18 letih našega ustavnega življenja smo imeli 10 ministerstev in sedanje Stremajer Taaffejevo je ednajsto. Dokaz torej, da ministri se vedno še lahko dobodo, premda je pri zadnjem stvarjenji kabinet skoraj vsak po sebi cinal in „težkoče“ delal. Morebiti bode zanimalo naše čitalce, ako jim tukaj navedemo po vrsti imena ministerskih načelnikov, kako so nasledovali drug za drugim.

1. Leta 1860 bil je prvi ministerski načelnik grof Goluchowski, za katerega je cesar položil zakladni kamen nove ustave s proglašenjem diploma od 20. oktobra 1860.

2. Drugo konstitucijsko ministerstvo je sestavil vitez Schmerling, ki je bil imenovan dne 13. decembra 1860, in ki je razglasil potem v februarju takozvano februarško ustavo. Bil je utemeljitelj državnega zbora in je ostal na krmilu do 27. julija 1864. Zajedno z njim so bili ministri: grof Rechberg, baron Degenfeld, baron Mecsery, grof Wickenberg takoj od početka, pozneje Burger in Hein in proti koncu Frank in knez Mensdorff.

3. Grof Belkredi, naslednik Schmerlinga, postal je uradovati dne 27. julija 1864 in je ostal v uradu do 7. februarja 1867. Po nesrečni prusko-avstrijski vojski prišel je v Avstrijo slabo znani saksonski baron Beust, ki je bil 30. oktobra 1866 imenovan za ministra vnanih poslov, in grof Belkredi je bil prisiljen prepustiti krmilo „privandranemu“ saksonskemu baronu.

4. Baron Beust postal je leta 1867 načelnik novega ministerstva in si je pridru-

žil grofa Taaffeja; dovršil je po svoji glavi pogodbo z Magjari in je tako ustvaritelj dualizma; ustanovil je ministerstvo kulta in nauka ter je bil 30. junija imenovan za državnega kancelarja; potem je v decembru premenil ustavo in 24. dec. 1867 postal je prvi vzajemni minister; z njim vred sta sedela v ministerstvu znani finančni minister Beck in general John kot vojni minister.

5. Načelnik petega ministerstva ali prvega v dobi dualizma bil je knez Karlos Auersperg, kateremu so se pridružili grof Taaffe, Plener, dr. Hasner, dr. Potocki, dr. Giskra, dr. Herbst, dr. Brestl, dr. Berger. To ministerstvo je trajalo od 1. jan. 1868 do 26. sep. 1869; potem je sestavil

6. ministerstvo grof Taaffe, ki je ostal se svojimi drugimi v uradu samo štiri mesece, to je, od 26. sept. 1869 do 31. jan. 1870.

7. Naslednik grofa Taaffeja bil je dr. Leop. Hasner, ki je začel uradovati kot načelnik novemu ministerstvu dne 1. februarja 1870. Za njega sedli so na ministerske stole znana moža Stremajer in Wagner in po „trink geldu“ še bolj slaboznani Banhans, ki so poleg meščanskih ministrov Herbst, Giskre, Brestla in Plenerja uradovati začeli. To ministerstvo pa je životarilo samo do 12. aprila 1870. —

8. Potem je prišel na krmilo grof Potocki, ki je nastopil se svojimi drugimi urad 12. aprila 1870, ter uradoval do 7. februarja 1871; Potocki se je hotel pogoditi s Čehi, pa je podlegel odporu, osnovanemu po dr. Herbstu in njegovih somišljenikih. V to ministerstvo je iz prejšnjega prišel dr. Stremajer kot minister kulta in nauk. Grof Taaffe je bil minister notranjih zadev in zemeljske

obrambe. Pretis je dobil portefeuille trgovinskega ministra in pozneje, v maju, prevzela sta baron Petrino poljedelstvo in Holzgethan finance.

9. Grof Potocki, izpoznavši, da mu nij možno provesti nagodbe s Čehi, iztopil je iz ministerstva. Dne 7. februarja 1871 oglasilo se je po novinah ministerstvo Hohenwart. Novo ministerstvo stavilo si je nalog preroditi državo, ne da bi razžalilo ustavo, hotelo se je nagoditi s Čehi, ter pospešiti razvoj avtonomije na podlagi prava. Sedeli so v njem poleg Nemcev Holzgethana, Schöffleja in Scholla, Čehi Jireček, Habšiček in Poljak dr. Groholski. Ministerstvo Hohenwartovo uklonilo se je spojenemu nasilju ustavovercev Herbstovcev in Magjarov, ter se je zahvalilo za svoje krmilo dne 20. okt. 1871.

10. Novo, deseto ministerstvo „Lasser, imenovano Auersperg“, nazivano je bilo dne 25. nov. 1871. Knez Adolf Auersperg mu je predsedoval po imenu; v resnici pa mu je bil stari baron Lasser načelnik. To ministerstvo je trdo ustavljalo se vsakemu protivnemu si viharju in je sedelo, kakor na smoli več kot sedem let. V njegovo dobo pada „wirtschaftlicher aufschwung“, katerega najlepši sad je znani berzni „polom“ l. 1873 z razstavo, ki je imela 18 milijonov deficita. Drugih dobrot naštevati prostor ne pripušča; inace jih pa vsak sam čuti.

11. Auersperg je šel; vsakdo mu je želel srečen pot. Novemu ministerstvu predseduje Stremajer, ker Taaffe nij hotel še zdaj sestaviti svojega ministerstva. „Sprechminister“ Unger je tudi šel in bo v prihodnjem semestru na dunajski univerzi učil kot „freier docent“ angleško pravo. Lasser je bil poradi bole-

Listek.

Dva Matevža.

(Spisal Nis Vodoran.)

(Dalje.)

VI.

Cerkvenik je bil mož, kateremu mej farani nikdar besedij nij zmanjkalo, doma je bil pa večidel le reukih besedij, govoril je le za potrebo. Ko pride domov, pokliče Marjeto k sebi v sobo. Marjeta je vedela, da to nekaj posebnega pomeni, — ali nij časa imela razmišljati, ubogati, nemudoma ubogati je morala, ako nij hotela skušati očetove jeze. Nekoliko trenutkov molčita oba, potem pa oče prične:

„Jaz sem tvoj oče, jaz moram skrbeti za te, in preskrbeti te moram, da po mojej smrti ne boš kruha prosila po tujih hišah, temuč, da boš gospodinjala v svojej hiši in se mene hvaležno spominjala, kadar me več ne bo. Uže

lani se ti je priinka ponujala, da postaneš gospodinja poštene hiše, pa tvoja svojeglavnost je podrla vse. Odnehal sem bil, da kdaj ne porečeš, da sem te prisilil, ako bi ne bilo vse po tvojej volji. Zlaj pa ne odjenjam, ker tretjikrat sreča ne pride tako lahko. — Le tiho, ne odgovarjaj. Zadnjič sem ti popustil jaz, zdaj moraš pa ti poslušati, razumeš? — omožiš se še ta pust!“

„Za božjo voljo, oče, jaz, jaz — se nečem močiti.“

„Ka-a-aj, ti se nečeš močiti? Bomo videli, se-li hočeš ali ne.“

„Lepo vas prosim, oče . . .“

„Tiho mi bodi, pravim, ti se omožiš, skleneno je, pa je mir; ako nečeš Matevževa biti, pa se mi poberi od hiše, ter se mi poberi, pa hitro, ti nesnaga svojeglavnosti, ti!“

Matevževa? Kaj pa to pomeni? To ime Marjeti kaj prijetno zveni. V hipu se jej rodi prijetna misel: Matevž je službo dobil, predno se je nadejal, hotel me je iznenaditi, in me

je — ne da bi bil meni kaj prej povedal — pri očetu snubil. Dozdaj strahu blede lice, jej veselja zarudi. Njeno srce le enega Matevža pozna, od družega Matevža ona nič ne ve. Ko se Marjeta v tej sladkeji misli ziblje, oče zopet povzame: „Odgovori, hočeš-li Matevža, ali ga nečeš?“

„Hočem, oče, — če vi tako želite.“

„Tako je prav, vsaj sem vedel, da se ne boš ustavljala svojej sreči; — jaz vže vem, kaj delam in kaj je za te prav, kaj ne. Matevž bo pošten in časti vreden mož, in ti boš še ta predpust njegova žena. Pojdi, zahvali Boga za to srečo, pa vesela bodi, — Bog ima rad vesele ljudi.“

Poslednjega jej nij bilo treba pnavljati; skakala je od veselja in prepevala od jutra do večera. In zakaj ti ne? Še misliti si nij upala prej, da bi jej oče njenega izvoljenega Matevža sam tako silil.

Prešlo je nekaj dnij; Marjeta je željno

nosti uže poprej milostno odpuščen od svojega posla. Sicer pa bo še dalje Pretis finance vodil in Stremajer naše šole . . . dokler še tega ministerstva ne vzamejo — nove volitve.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. februarja.

V **državnem zboru** je izročil 20. februarja dunajski poslanec dr. Kronawetter peticijo od 35.142 delavcev podpisano, naj se v Avstriji uvede občna volilna pravica, da bode tudi ubožnejši državljani glas imeli, ne le premožni. Iz te peticije hočemo ob priliki še več posneti, ker ima dosti zdravega zrna. — Na dalje se je sklenilo, da bodo odslej imeli šolski okrajni nadzorniki di-jete le tačas, kadar gredo po opravih 8 ki-lometrov od svojega uradnega sedeža, in sicer po goldinarju potovalnine od kilometra in 1 gld. 50 kr. za jed in pijačo od pol dneva. Vlada Stremayerjeva bi bila rada te dijete zmanjšala ali celo odpravila.

Pišejo, da je dr. **Herbst** svoj mandat kot ud delegacije odložil. Podgane zapuščajo potapljaajo se ladjo?

Vnanje države.

Denes se ima prva **bolgarska** na rodna skupščina v Trnovem odpreti. Dozljaj je bila uže večkrat napovedana, a vedno od-lagana, ker Rusi niso bili še z vso admini-stracijo gotovi. — V Trnovo so došli zastop-niki vseh evropskih vlad.

Iz Rima se javlja, da je **italijanska** vlada odpravila kvarantenjo, ki je bila uka-zana za ladije, prihajajoče iz Grčije, Tunisa in Egipta. Strah pred kugo je torej zginitil.

Pobitje v Afriki je Angleže tako poparilo, da so tudi v **Afganistanu** začeli se nazaj pomikati. Kolone Stewartove in Bidulphove re-terirajo na Kandahar nazaj.

V **berlinskem** državnem zboru je 21. februarja Bismark zaporedom oglasil se, in zagovarjal svojo gospodarstveno politiko. Denes je nadaljevanje.

Dopisi.

Iz Bosne 12. febr. [Izv. dop.] Kakor znano, pričelo se je administrirati ali uprav-ljati novi, k Avstriji spadajoči deželi Bosno in Hercegovino. Ali to vam morda nij znano, da imajo teške te naloge izvrševati po vsem skoro vojaške oblasti. „Kajmakami“ in „ka-diji“ so ob vso veljavo in nemajo več zaupanja. Ljudstvo se le do vojaških poveljnikov obrača. Oficirji so torej postali nehoté tudi uradniki, ter opravljajo sodnijske, policijske, davkarske in sploh vse v administracijo spadajoče posle. V Sarajevu se izdajajo ukazi, katere imajo

stacijski poveljniki izvrševati s pomočjo svojih oficirjev in zmožnih vojakov, kajti s turškimi uradniki nij nič, niso za rabo. Nevednost, ne-zmožnost so kardinalne njih lastnosti. Predstav-ljati si morate, v kakih rokah je bila do sedaj bosenska administracija, ako vam povem, da celi okraj 16 kvadr. milj, spada pod jednega kajmakama, kateri ne ume niti pisati niti brati v nobenem jeziku.

Vojaški poveljniki imajo zdaj nalogo vse gozde premeriti, vsa posestva, mline, gostilne po dohodkih ceniti in potem davek za l. 1879. odmeriti, ter odločiti način, po katerem se bode davek izterjaval.

Vojaški rokodelci imajo vedno posla do-volj. Zlasti mizarji, tesarji, ključarji i. t. d. Stanovanje za vojake in živali treba je bilo popravljati, kajti vojakom odkazana po-slopja so bila brez oken — le luknje s slamo zamašene. Pred zimo in po zimi popravljalo se je kolikor mōči, a še premalo.

Zaradi slabih stanovanj je — bolezen huda. V Livnu je bolnih 160, nastopil je ti-fus. Naši vojaki baje močno prosijo, da naj ide polk v domače kraje, da ljudje okrevajo, ker tukaj so strpeli dovolj, naj bi jih drug polk zamenil.

Pa da se vrnem k upravi: Prav važne sodbe v civilnih zadevah morajo vojaški po-veljniki sklepati, kakor sem dejal, ker ljudstvo ne gre več k kajmakamu. — Sodi se pa brez postave, le po naturi in primerno okolščinam tukajšnjim. Zanimivo mi je bilo slišati, kako kmetom prijazno, a po mojem mnenji pravično sodijo naši vojaški poveljniki, kadar se tiče prodaje zemlje ali svetā „izpod kmeta“. Evo en slučaj: Beg hoče njivo katoliškemu kupcu prodati, a „izpod kmeta“. Njivo je namreč do zdaj krščanski kmet proti tretjini obdela-val. Kupec hoče za njivo plačati odmerjeno svoto, a le, če je gotov, da pozneje niti beg niti kmet nemata pravice do nje, da po-stane le on gospodar lastnik. Sodba avstrijs. oficirja o takem vprašanji je bila: Beg sme prodati ono njivo v pravo last kupcu, a kmetu mora datu enako veliko in dobro njivo tudi v pravo last. Beg je bil zadovoljen, kupec tudi. —

Bo li vlada take sodbe potrdila? to je vprašanje. Kajti nekateri bi radi kmeta sma-trali kot najemnika, kar pa po mojem mnenji ne bi bilo po vsem pravilno niti opravičeno.

Meseca aprila upajo kranjski vojaki za-pustiti Bosno in priti blizu bele Ljubljane.

Čul sem, da molijo za oni trenotek, ko bodo stopili na sveta tla ljube domovine, ker „ljubo domā, kdor ga imā“.

Domače stvari.

— (Ljubljanski mestni zbor,) je v seji 21. feb. sklenil praznovati 24. aprila 25letnico cesarjeve poroke in sicer: Izroči posebna deputacija ljubljanskega mestnega od-bora z županom na čelu cesarju čestitalno adresu; dalje se ustanovi mestni štipendij za 100 gld., ki se podeli jedno leto na ta dan novoporočenej uboge ljubljanske nevesti, a vsako drugo leto se na predlog g. Rega-lija razdeli v delih po 25. gold. za štiri uboge rokodelske učence. Dalje se na predlog Regalijev, katerega podpirajo dr. Ahačič, Goršič in Supan, sklene 200 gld. darovati ta dan za mestne uboge, da bodo tudi ti reveži vedeli, kedaj je praznik vladarjev. Mestni zbor se bode udeležil ta dan korporativno službe božje v stolnej cerkvi, a prej ta večer se bode naredila predstava v gledališči za dobrodelne namene, isto tako se naredi obhod z godbo, drug dan naj z grada kanonski streli nazna-nijo praznik.

Potem jako obširno poroča dr. Kees-bacher v imenu policijske sekcije o postav-ljenji nove zdravstvene komisije zaradi žuga-joče epidemične nevarnosti. Na podlogi nasveta mestn. fizika razloži, da je take komisije treba, ker je zaradi kuge v Rusiji nevarnost velika, da se epidemija razširi do nas. Po nasvetu dr. Keesbacherjevem naj se sestavi ta posebna sanitarna komisija zoper epidemije in sicer: iz treh udov mest-nega zbora, iz dveh meščanov, ki naj ja voli mestni zbor, iz dveh privatnih zdravnikov, ki ja voli zdravniško društvo ljubljansko, iz jed-nega uda magistratnega svetovalstva, ki ga imenuje župan, dalje iz mestnega fizikata, iz mestnega zdravnika, mestnega inženrja; a komisija naj končno lahko v svojo sredo po-kljče še živinskega zdravnika in kemikarja. — Mestni odbornik Jurčič meni, da ker je Astrahan od Ljubljane 450 milj daleč; ker po vseh zadnjih oficijalnih poročilih še celo v Astrahanu in nikjer v Rusiji nij več kuge; ker tudi drugod: kakor na Raki in v Tr-tu po-litične oblasti uže odpravljajo naredbe storjene v prvem strahu pred epidemijo; ker ima v Ljubljani uže mestni fiakat in magi-strat skrbeti za saniteto in bi nova taka komisija delala le nepotrebne stroške in morda še

pričakovala, da se Logarjev Matevž pokaže, a njeno čakanje je bilo zastoj.

Kako rada bi govorila z njim, koliko vprašanj ima pripravljenih, a Matevža le nij. Skoro, da se je jela malo jeziti nanj; čuden je ta Matevž, — ženi se, pa še blizu ne pride. To mu jih pové, kadar prilika nanese! Ta nekoliko nepovoljna okolnost jej vendar ne prežene popolnem veselja; še se raduje, še prepeva.

V.

Merzlikarjevemu Matevžu so bili — kakor vemo — gospod fajmošter rekli, naj govori z Marjeto. Matevžu se je pa ta naloga jako te-žavna zdela, zato je njeno izvršitev odlašal, da prej izve cerkvenikov odgovor. Kaj mu tudi pomaga govoriti z njo, dokler cerkvenik v ženitev ne privoli? Ko so mu pa gospod faj-mošter povedali, kako so s cerkvenikom opra-vili, jel mu je rasti pogum in zmisli se je, da se spodobi, da tudi on sam s cerkvenikom

o ženitvi in ženitveni pripravi pametno be-sedo izpregovori, in priložnosti poišče, da se snide s svojo izvoljeno nevesto, in pristojno z njo pomeni. Sicer se še malo boji sam sniti se z njo, in skrbi ga nekoliko, kaj bi jej re-kel, kako govoril, da bi jej bil všečen in ne dolgočasen, ali to mora biti prej ali pozneje, temu se ne more ogniti, zatoorej — pogum! Vdari jo naravnost v cerkvenikovo hišo. Očeta cerkvenika naleti doma; vsedeta se za mizo in razgovarjata se o vremenu, kmetiji, gospo-darstvu in nazadnje o najvažnejšji stvari — o ženitvi. Treba je bilo mnogo ukreniti. Kdaj bo slovesna snubitev, kdaj bodo šli pismo de-lat, oklice zapisat, kdaj bo ženitovanje, kdo bo povabljen itd. — vse to je treba kmalu ustanoviti, kajti predpust se je bližal kraju. Marsikaj sta uže določila, ko Marjeta pevaje v sobo stopi. Malo se prestraši nenavadnega gosta, pa kmalu se jej vrne prirojena veselost in šegavost.

„Kaj ti pri nas Matevž? Kdo bi si bil to misli?“

Oče cerkvenik pa hitro vstane, ter jo po-briše iz sobe, rekoč:

„No, pa se z dekletom kaj pogovori, Ma-tevž!“

Čudno je prihajalo Matevžu pri srci, ko je bil tej mladej, krepkej, veselej in šegavej devi sam nasproti. Želel si je na tihem daleč proč biti, — bal se je, da bi jej ne bil všeč, in kako bi začel razgovor z njo! — da bi ju vsaj ta poredni cerkvenik tako naglo zapustil ne bil! Toda zdaj se položaj spremeniti ne da. Govoriti mora. Da le začne, bo uže kako šlo.

„Ti si vesela, Marjeta, pripela si v sobo.“

„Zakaj bi ne bila vesela? Mlada, zdrava sem, in — možim se.“

„Se-li rada možiš?“

„Rada, ker očetu voljo izpolnem in ve-selje storim.“

nova šikaniziranja meščanov, zato vse te komisije zoper kugo in epidemijo nič ni treba, in naj se o predlogu preide na dnevni red. Pri glasovanju je bil vendar dr. Keesbacherjev nasvet sprejet s 14 glasi proti 5. V to sanitarno komisijo so bili voljeni iz mestnega odbora: Doberlet s 13, Lasnik s 13 in Horak s 14 glasi. Izmej meščanov pa bosta nas kuge in epidemije varovala gg. Gvajc in Šantel, ki sta voljena dobila tudi po 13 glasov, — kakor znano, po vražarskeji pratiki gledé zdravja nič kaj srečnopomembna številka.

(Konec prih.)

— (O ljudskem gibanju v Ljubljani leta 1878) smo izvedeli sledeče za nesljive uradne številke: Poročeno je bilo 157 parov. Ker je bilo leta 1877 poročenih 182 parov, torej je lani znatno število 25 parov menj ženo se, da si prebivalstvo rase. 155 parov je bilo katoličanov, en par mešan, in en par sta bila oba protestanta. Pri 117 parih sta bila ženin in nevesta samskega stanu 4 krat poročil se je vdovec z vdovo, 22 krat vdovec z nevesto samskega stanu in 14 krat vdova z ženinom samskega stanu. Najmlajša nevesta je bila stara 17, najstarejša 58 let. Najmlajši ženin 20, najstarejši 66 let. Največ zakonov sklepajo 24 do 40 let stari ženi z 24 do 30 let starimi nevestami (kar naj služi v tolažbo tistim devicam, ki menijo, da so se malo zakasnile). — Rodilo se je zakonskih otrok živih 554, in sicer 283 fantov in 271 deklet, mrtvih pa 9 fantov in 13 deklet. Nezakonskih otrok živih 209, namreč 98 fantov in 111 deklet, mrtvih pa 3 fanti in 4 dekleta. Skupaj je bilo torej rojenih 762 živih in 29 mrtvih otrok. Rojeni so bili 6 krat dvojčki in enkrat trojčki (2 fanta in eno dekle) ki so pa umrli. Po veri spadajo 3 otroci k protestantom, 1 k judom, drugi so katoliki. Umrlo je otrok do 5. leta 295 in sicer 150 fantov in 145 deklet. Sploh je pa umrlo 1878 leta 962 ljudi in sicer 956 katolikov, 6 pa protestantov. Od teh je umrlo na epidemijah 55, na navadnih boleznih 885, ubiti so bili 3, obesili so se 4, eden se je ostrupil, eden je skočil v vodo. Najstarejši umrli dosegel je starost 92 let.

— (Nesreča na Savi.) Poroča se nam: Pod Šmarno goro v Tacnji je predvčeršnjem popóudne zvezal posestnik K. šestnajst plaví, ali flosov lesá in desk, ter nanje še naložil krompirja. Vse to je bilo menjeno, da plava

„Tako? Samo očetu na ljubo se možiš, ženina pa nič ne maraš?“

„Tega nijsem rekla, pa vendar bi se ne mogla še, ako bi oče ne želeli.“

„Prav je, da očetovo voljo spoštuješ, ali ženina moraš tudi malo rada imeti.“

„Mislim, — da se ne bo mogel pritožiti črez me.“

„Tako je prav Marjeta; zagotavljam te, da bo tudi ženin lepo ravnal s taboj.“

„Jaz mislim; sicer bi pa tudi jaz ne trpela, da bi me mož žalil; ženska je ravno tako človek, kakor možki, ene in tiste pravice imata.“

„Sv. pismo pravi, da je mož ženina glava, in da mora žena možu biti podložna.“

„Kdor tako misli, naj ne poskuša pridoiti si žensko z dobrimi besedami in obljubami, temuč čaka naj, da se mu pridejo pomujat, in izmej njih naj si zbere — pokorno deklo.“

(Dalje prih.)

v Bosno do Broda. Ali uže pri Črnóvškem mostu te plavi trčijo ob neko skalo v vodi, in se razbijejo. Kmetje so potlej daleč ob bregovih nekoliko desk za se polovili, večina lesá pa je Sava vzela in odnesla. — Krompir je šel po vodi. Škoda podvzetnikova je velika. Sava je zdaj jako deroča.

— (Poboj in fantovska smrt) Poroča se nam: Na Vrbéh pod Višnjo goró na Dolenjskem se je nek fant ta predpust ženil. Drugi fantje so pri izvozu nevestinih stvari terjali od njega navadni odkup „za vino“. On jim ga nij hotel dati. Iz maščevanja so mu po noči prišli in v temi vozove daleč okolo razpeljali: v óno dolino nekaj, na óni hribček nekaj. Ker se je na dan ženitve bal, da mu še več hudobnostij storé, dal je nekaterim možem za vino, in jih naprosil, naj mu strážijo. Može so res to storili, in zvečer v vasi pili. A tudi ói fantje so prišli, in pili žganje v drugej hiši. Može, nekoliko natrkani, pridejo po noči pred hišo, kjer so fantje bili, in kličejo: „ven, ravbarji, če imate korajžo“. Res gre jeden fantov ven, a dobi s kolom tako po glavi, da se precej zvrne. Takoj pa se pobere in vstane in gre v hišo nazaj. Notri prišedši resignirano smehlja se, reče: „fantje, jedno sem dobil črez bučo, Bog mi grehe odpusti, ne vem, ali jo bom prebil ali ne; zdaj grem pa precej domov vlež se.“ Drugi mu reko: „pa le pojli!“ On pa reče gospodarju: „e, menda bi se pa lahko pri tebi tu na klop pri peči vlegel, hudo mi je.“ Hišni gospodar mu odgovori: „kar lézi“. Fant sleče kámižolo zgane jo, zviže in si naredi zglavje, ter leže na klop. Fantje drugi pijó in govoré nekaj minut dalje, potlej jeden kliče ležečega, ta se ne oglasi; pogledajo in vidijo, da je — mrtev. Imel je od udarca črepinjo popolnem razbito. Kako človek včasí to življenje, za katero toliko trpi, tako hitro in brezmiselno zapusti!

— (Zavoljo kosmate brade.) Piše se nam z necega kraja na slovenskem Štajerskem: Pri nas se je ta predpust hotel ženiti neki kmetek fant, bivši vojak rezervist. Imel je to lastnost, da si je pustil brado rasti, kar pri nas na kmetih nij navada. Zavoljo tega tudi našemu gospodu fajmoštru — sicer čestitemu staremu možu — nij bil po všeči. In ko je z nevesto prišel k izpraševanju in zapisovanju za ženitev, rekel je gospod fajmošter (ne vem ali iz šale ali zares) nevesti: „ali se ne bojš tacega kosmatega bradatega deda? Ko bi jaz nevesta bil, jaz bi tacega kosmatina užé ne vzel.“ Nevesta je molčala. Ali potem je menda doma začela premišljevatí in res je v zadnji čas mlademu „kosmatemu bradatemu dedu“ slovó dala! Zdaj pa on, ki pravi, da je imel za to ženitovanje užé sto goldinarjev stroškov, vprašuje: kogá bi prijel in tožil za-nje: ali svojo brado, ali svojo bivšo nevesto, ali pa celo gospoda fajmoštra? Kolikor se dozda kaže, dal bode brado pod britev, če kaj pomaga pri nevesti, ... če ne ...

— (Umrli) je notar v Kamniku Anton Kronabetvogel, star 73 let.

— (Iz Vrbe.) rojstvene vasi Prešir nove se nam piše: Soboto, 15. t. m. je bila na Breznici pokopana Marija Pogačar, rojena Finžigarjeva, žena Jožefa Pogačarja iz Vrbe, brata sedaj vladajočemu g. knezu in škofu, Janezu Zlatoustu. Pokojnica se je v mladosti šolala v Loškem uršulinskem samostanu in je bila, kar se od žene izmej naroda zahtevati more, nenavadno izobražena in sila bistrega

uma. Pogrebno slovesnost je vodil ter ranjco večnemu počitku izročil. g. prof. Tomaž Zupan iz Kranja.

— (Postno postavo 1879. leta za ljubljansko škofijo), katero naznanja g. ljubljanski škof v svojem glasilu, dijecezanskem listu, glasi se: I. Dnevi, o katerih si je pritrirati treba, ali o katerih je dovoljeno le enkrat do sitega se najesti, so: 1. Vsi dnevi štiridesetdanskega posta razen nedelj. 2. Kvaterne srede, petki in sobote. 3. Srede in petki v adventu. 4. Dnevi pred binkošti (31. maja), pred prazniki ss. Petra in Pavla (28. junija), vnebovzétja Marijinega (14. avgusta), vseh svetnikov (31. oktobra), čistega spočétja M. D. (6. decembra), in pred Božičem (24. decembra). II. Dnevi, o katerih je prepovedano meso jesti, so: 1. Vsi petki celega leta. 2. Pepelnična sreda, štiri kvaterne srede in kvaterne sobote. 3. Trije zadnji dnevi velikega tedna. 4. Dnevi pred binkošti, pred prazniki ss. Petra in Pavla, vnebovzétja Marijinega, vseh svetnikov in čistega spočétja M. D. in pred Božičem. III. Nadalje je privoljeno meso jesti: 1. Za celo škofijo, kolikratkoli zapovedan praznik na kak gori imenovan dan pade, o katerem je meso jesti prepovedano. (Tak dan je letos 15. avgust, ker praznik vnebovzétja Marijinega na petek pade; tedaj se letos ta dan sme meso jesti.) 2. Za posamezne kraje, kolikratkoli kak somenj na tak dan pade. (V mnogih farah je po več raznih krajev, ki so eden od družega oddaljeni; tu polajšanje ne velja za celo faro, ampak le za tiste kraje, kjer se zaradi somenja večja množica ljudi skup shaja.) 3. Za posamezne osebe: a) Razen pepelnične srede, zadnjih treh dni velikega tedna in dni pred binkošti in Božičem se za vse druge dni polajšanje, to je privoljenje meso jesti, daje: Delavcem v tovarnah (fabrikah) in v premogo- in rudokopih. Popotnikom ki v krčmah in gostilnicah jedo. Tudi drugim, kateri n. pr. v mestih, trgih, itd. navadno v gostilnico na hrano hodijo. b) Razen velikega petka se za vse druge dni tako polajšanje daje: Železniškim konduktérjem. Vsem, ki z železnico potujejo in so prisiljeni na železničnih postajah v ondotnih gostilnicah jesti. Tistim, ki zaradi zdravja v kopelih bivajo, njihovim ondi bivajočim družinam in poslom. c) Vse dni, brez izjeme, smejo mesne jedi vživati: Tisti, kateri so zaradi prevelike revščine jesti primorani karkoli dobé; tudi drugi, ki v družinah služijo ali živé, kjer se postno ne kuha. Vendar naj gledajo, če je moč, da se vsaj veliki petek mesnih jedi zdrže. IV. Vse tiste postne dni v letu, o katerih je le enkrat najesti se pripuščeno, in ves štiridesetdanski postni čas tudi ob nedeljah, je vživanje rib in mesa pri ravno tistem obedu prepovedano. Treba se je ali mesa ali rib zdržati. Razen tega v oziru postne zapovedi še naslednje določujem: 1. V jedi pritrgovati si nij potreba: bolnikom, nadalje ónim, ki težka dela opravljajo, slednjič ónim, ki eden in dvajsetega leta še nijso dopolnili, ali pa so šestdeseto prestopili. 2. Oni, katerih ne veže zapoved v jedi pritrgovati si, smejo tiste dni, o katerih je to zapovedano, mesno jesti pa ne popolnem prepovedano, — meso jesti, kolikratkoli mej dnevom jed vživajo; nasproti pa smejo óni, katere zapoved v jedi pritrgovati si veže, tiste dni meso le opoldne in tudi zvečer uživati, pa si zvečer po dolžnosti pritrgovati.

3. Gospodje fajmoštri in spovedniki so pooblašteni, o slučajni resničnosti potrebi prepoved o uživanju mesa še bolj zlaščati, vzlasti pa dovoliti, da se pri napravljani postnih jedi, razen velikega petka in kvaternih petkov, mesto masla sme svinjska maščoba rabiti. Kdor misli, da mu je stalne dispense potreba, naj se zastran tega na škofijstvo obrne. 4. Tukaj navedena določila pa ne veljajo tudi za redovnike; oni se ravna po svojih pravilih. 5. Vsi verni, ki se polajšanja zastran uživanja mesa poslužujejo, naj tiste dni štiridesetdanskega posta, o katerih meso jedo, petkrat „Očenaš in Češenamarijo“ na čast bridkega trpljenja in smrti Jezusa Kristusa molijo. Vendar jim je na prosto voljo dano, mesto tega primerno milovščino dajati.

Razne vesti.

* (Iz Vieličke) se telegrafira, da tamonjski rudnik za sol nij v nevarnosti, ker se voda, kolikor jo vanj priteče lahko s parnimi sesavkami vzdiguje in odpravlja.

* (O kugi.) Iz Peterburga oficijalen telegraf tudi denes ponavlja, da je kuga popolnem nehala. Tudi v Berlinu se je oglašil učenjak prof. Virhov in rekel, da je nemška vlada preveč storila zoper „nevarnost kuge“, ker tolicega strahu nij bilo treba.

* (Smrt v cerkvi.) Protestantovski duhoven v Varšavi je 16. t. m. v cerkvi, ravno ko je mladega ženina hotel z mlado nevesto poročiti, od mrtuda zadet, zgrudil se in umrl. Star je bil sicer celih 79 let.

* (Vol, ki žre bankovce.) Nek kmet v Novem gradu na Češkem kupil je vola. Da bi ga plačal, vzel je iz denarnika jeden bankovec za 100 gld. katerega je prijel rahlo s prsti leve roke, a z desno iskal še drobiza v žepu. Ta trenotek porabil je poleg njega sto ječi vol, hlastnil z jezikom po stotaku in ga požrl. Prešnji njegov gospodar mu je namreč dajal večkrat kruha iz roke, in tudi zdaj je morda vol neumni mislil, da mu kmet kaj ponuja.

Umrli v Ljubljani.

17. februarja: Julij Schindler, dete delavca v suknarni, 2 leti, na sv. Petra cesti št. 60, vsled jetike.

18. februarja: Viktorin Gregorec, sin c. kr. kontrolorja v kaznilnici, 6 mes., v ulici na grad št. 12, vsled božjasti.

19. februarja: Antonija Grum, hči gostaške, 5 let 10 mes., na poljanskej cesti št. 56, vsled božjasti. — Leopold Pleško, strojovodja, 23 let, v grdaških ulicah št. 8, vsled vnetice možjanske kožice. — Frančiška Petrič, šivilja, 22 let, na dunajskej cesti št. 7, vsled zla na srci.

20. februarja: Marjeta Šešek, žena gostača, 64 let, na Gruberjevi cesti št. 7, vsled mrtuda. — Friderik Jany, sin mežnarja, 8 let, na Marije Terezije cesti št. 7, vsled vnetice dušnika.

V deželni bolnici:

30. januarja: Marija Ermič, gostaška, 80 let, vsled starosti.

1. februarja: Janez Suhadobnik, zidar, 40 l., vsled pljučne tuberkuloze. — Marija Hacc, gostaška, 64 l., vsled katara v črevesu. — Jera Kolar, gostaška, 61 l., vsled vodenice.

Tuji.

22. februarja:

Evropa: Böhm iz Gradca.

Pri Monu: Pechotsch iz Dunaja. — Albrecht iz Gradca. — Lerner iz Dunaja.

Pri Malléu: Reinitz iz Dunaja. — Lövinger iz Gradca. — Kreuter, Deutsch iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Steinberger iz Tirolskega.

Razpis služeb.

Glavni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani sprejme v službo

dva potujoča uradnika

s stalno letno službino 1200 gold.

Samo na take prošilce, ki morejo dati kavecjo v najmanjem znesku 800 gold., in to v gotovini, državnih papirjih, ali pa v hipoteki, bode se ozir jemalo.

Ponudbe, v katerih naj bodo natančno naznane študije prošilceve, dalje, s čem se je doslej pečal, ter če si je pridobil kake trgovinske vednosti, pošiljajo naj se do 10. marea t. l. podpisane. V Ljubljani, dne 22. februarja 1879.

Ivan Hribar,
glavni zastopnik banke „Slavije“.

Nagla in gotova pomoč zoper bolezn v želodeci.

Dr. Rose krepilni balzam,

najboljše in najizdatnejše sredstvo za
ohranitev zdravja,

čistitev in vzdržanje čistote sokov in krvi ter
za pospešenje dobre prebave, dobiva se pravi
po 50 kr. in 1 gold.

vedno v zaloga: v Ljubljani pri lekarni-
čarjih: G. Piccoli, Jos. Svoboda, Erasmus
Birschtz; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli,
lekarnar; v Kočevji: Andr. Braun.

Vse lekarne in večje prodajalnice ma-
terijalij v Avstro-Ogerskej imajo zaloge tega kre-
pilnega balzama.

Glavna zaloga:

B. Fragner,

lekarna „k črnemu orlu“, Eck der Sporn-
gasse Nro. 205—III. in Prag

Prepis. Brandeis, 12. januarja 1876.

Visokočestiti gospodi!

Uže dlje časa sem trpel bolečine v že-
lodecu ter se mi nij ljubilo jesti. Tu me je
nekdo opozoril na Vaše zdravilo „dr. Rose
krepilni balzam“ in jaz sem ga zavžil.

Porabivši prvo sklenico, opazil sem uže
dober vseh in ko sem še nadalje rabil Vaš
balzam, so bolečine v želodecu uže popolnem
izginile, dobil sem zopet apetit in zdaj sem do
cela zopet ozdravel.

Zahvaljujoč se Vam najpristnejše, in naj-
toplejše priporočujoč „dr. Rose krepilni bal-
zam“ vsem bolnim v želodecu, se beležim
z odličnim spoštovanjem

(85—24) F. Staudigl.

Wir empfehlen geschätzt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regennmäntel

Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj.
Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(19—178)

Dunajska borza 22. februarja.

(Zvirno telegrafično poročilo.)

Štотni drž. dolg v bankovcih . . .	63 gld.	35	kr.
Štотni drž. dolg v srebru . . .	64	35	„
Zlata renta . . .	76	—	„
1860 drž. posojilo . . .	115	30	„
Akcije narodne banke . . .	791	—	„
Kreditne akcije . . .	229	50	„
London . . .	116	50	„
Srebro . . .	—	—	„
Napol. . .	9	28 1/2	„
Č. kr. cekini . . .	5	50	„
Državne marke . . .	57	25	„

Zahvala.

Za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu
ljubljenega soproga, oziroma očeta, gospoda

Edvarda Steska,

c. kr. okrajnega sodnika v Zatičini,
izrekajo čestitej duhovščini, gospodom urad-
nikom, občinskim predstojnikom, vsem znan-
cem in prijateljem svojo zahvalo

(58) žalujoči ostali.

Zahvala.

Za obilno spremstvo na pokopališče na-
šega ljubelega sina, oziroma brata,

Leopolda Pleško,

strojovodja Miliceve tiskarne,

izrekamo vsem prijateljem, znancem, posebno
njegovim kolegom in gospodom pevcem za
milo nagrobno prisrčno zahvalo.

V Ljubljani, dne 22. februarja 1879.

Žalujoča rodbina.

V službo se vzame

takoj več veščih, zanesljivih in oženjenih

kantinarjev.

Zahteva se od njih majhena kavecja. Kantine
imajo po tri sobe, kuhinjo, klet, magacin in hlev.
Ponudbe pošljejo naj se z naslovom: Stein-
metz v Banjaluki (Bosna). (55—3)

Imenitno za gospodinje!

Splošnej, gledé zvikšanega daca pa še
posebno živo čutenjej potrebi po zares okusnej
in vendar dober kup kavi — vstreči, — jem-
ljejo si podpisani čast, p. n. občinstvu nazna-
niti, da je njihova mleta kava pri ljubljans-
kem trgoecu, gospodu

H. L. Wencel-ju,

trgoecu na velíkem trgu,

po sledečih cenah na prodaj:

Fini Mokka v plehastih puškah po
1/4 kile, puška po 15 kr.

Portoriko — zdravilna kava v škatljah
po 1/4 in 1/2 kile, škatlja 1/4 kile po 15 kr.
Pri prodaji na debelo se privoli primerni
rabat.

Cena kakor blago je priporočila zelo
vredno, in opravičuje splošno priljubljenost
in precejšno prodajo teh izdelkov, kateri ve-
liko s tem dajejo, ker se popolnem čistega
okusa brez dodajanja kave morejo uživati, in
se nad to prihrani kurilo, posebno pa velik
odpadek od surove v žgano kavo, kateri, ka-
kor znano, tretjino znaša. (51—2)

Mehanična soparna naprava za žganje in
mletje kave v Trzinu pri Trstu.

Javno priznanje.

Podpisani javno spričuje, da mu je slavna zavarovalnica
Peštanska škoda po ognji, ki mu je dne 1. januarja 1879 vsa go-
spodarska poslopja uničil, precej in v polnem znesku izplačala. Ob
jednem je družba nekatere pridne gasilce, ki so pri groznem požaru s
svojim vrlim obnašanjem ognju pot naprej zastavili, z nekaj goldinarji
obdarovala, in tudi našej občini 20 gold. za napravo gasilnega orodja
darovala. V imenu svojem in vseh obdarovanih slavnej družbi tukaj
srčno hvalo izrekam, ter jo vsem, ki se želijo zavarovati, najgorkeje
priporočam. (59)

Št. Vid pri Zatičini, dne 3. februarja 1879.

Franz Pajk,
župan in priča.

Bernard Klemenčič,
mesar in posestnik.

Zahvala.

Gospodje bratje Kozlerjevi so mi blagovoljno prepu-
stili še dalje restavraco na vrtu in v pivarni, ki sva jo prej oskrbo-
vala z mojim ranjem možem; za meni izkazano zaupanje izrekam gg.
bratom Kozlerjevim najudanejšo zahvalo. Ob jednem se zahvaljujem
p. n. občinstvu najpristnejše za meni in mojemu možu dozdej izkazano
zaupanje, in prosim zanj isto dobrohotenje in zaupanje ohraniti
meni, ki se bom potrudila p. n. gostom postreči z okusno hrano in pijačo.

Za mnogobrojno obiskovanje prosim s spoštovanjem

Terezija Jančigaj,

vdova.

(61—1)